

КАЂЕЊЕ ЋУМУРА

у

УСПРАВНИМ ЖЕЖНИЦАМА

УКУПНИ ПОСТУПАК ПРИ КАЂЕЊУ ЋУМУРА
(ПАЉЕЊУ ДРВЕНОГА УГЉЕНА) У ШУМИ

Саставио

Драгутин Д. Весели

професор на Шумарској Школи у Сарајеву

Са 16 слика и таблицом о кубичном садржају
усправних жежница

У властитој наклади пишчевој.

САРАЈЕВО, 1926

Израда књижеја и тисак штампарије „Босанска Пошта“

Кађење ђумура у усправним жежницама.*)

Кађењем се дрво претвара у ђумур, чиме му се објам смањни на половину, а тежина на четвртину. Овај је начин искоришћавања дрвета према томе особито прикладан за предјеле (букових шума, у којима се због скупог превоза иза израђивања цијепане грађе не исплати израђивање огрјевних дрва, ђумур имаде довољну прођу (жељезна индустрија), а нема у близини пилаана (стругара), које би то дрво прерађивале.

Разликујемо **творничко уређење кађења у котловима (ретортама)**, које захтијева велике инвестиције, али зато пружа могућност, да се уз ђумур искористе и остали производи кађења (сухе дестилације) као дрвно сирће, дрвна жеста (метилов алкохол) па катран и његови производи (лако и тешко катраново уље, обућарска смола, креозот, анилинеке боје и многи други) и **кађење ђумура у жежницама**, које пружа само ђумур, али се без великих трошкова може провести у шуми самој или на мјестима, гдје је сакупљено дрво, које ће се искадити. Према томе разликујемо **привремено (пролазно или шумско) кађење и стално кађење**, гдје се на појединим мјестима сакупљају велике количине дрвета (стицалиште точила, кађење отпадака пилаана).

Домаћи је народ у овим земљама и у пријашње вријеме ђумур кадио, али је потребно да се у томе занату усаврши, како ће се добити много више и бољег ђумура**).

*) О овоме сам предмету г. 1913. написао чланак у Шумарском листу бр. 3. Како је овај чланак ширим круговима данас неприступачан а кађење ђумура заслужује нашу пажњу особито у Босни и Србији одлучио сам се, да напишем о томе опсежнију расправу. Југославенско Шумарско Удружење потпомогло је ову радњу ставивши ми на расположење илустрације мога чланка из г. 1913. на чему му овдје изричем особиту хвалу. Зашто је израз „кађење“ бољи од онога „паљење“, бити ће читаоцу јасно из саме расправе.

***) У Босни је народ уз справљење ковачкога ђумура и то на најпримитивнији начин паљењем хрпа дрвета постављао због домаће жељезне индустрије (Вареш) и веће усправне жежнице, али не заобливши их огор т. ј. без капе или главе. У Македонији народ слаже само мале положене жежнице.